

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibus Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Calvinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

5. Et non poterat ibi virtutem vllam facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curavit, & mirabatur propter incredulitatem eorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Ambrosius *Paulum clauem scientia, Petrum clauem potentia* *Serm. 66.*
accepisse. Quod ad viuos autem spiritualis templi lapides at-
 tinet, quo in sensu Petrum à lapide nomē sumpsisse Calvinus
 vult, propter fidei videlicet seruorem, constantiam, ac vir-
 tatem, tametsi id in Petro verum esset, quod & nomen eius
 Simon, qui pinguedinē notat, satis importat; non tamen hoc
 vel ad nomen Petri propriè pertinet, vel alium sensum prima-
 tus eius excludit, sed vehementer corroborat: quādo qui aliis
 præficiendus erat, sicuti *plus alijs diligere Christum, ita fidei* *Ioan. 21.*
 omniumque virtutum vigore aliis præcellere debuit. Fuit
 igitur viuus lapis quoad pietatem, vt esset lapis fortissimus
 quoad Ecclesie præfecturam.

IN MARCI CAP. VI.

5. *Et non poterat ibi virtutem vllam facere, nisi pau-
 cos infirmos impositis manibus curauit, & mira-
 batur propter incredulitatem illorum.*

Hæc apud D. Marcum verba Caluino veterum
 nonnihil excusserunt; & vt impiam ac nefariam
 sententiam suam de excæcatione reproborum
 actiua in Deo propemodum reuocaret, saltem vt
 veritati orthodoxæ consona diceret, vnde illa eius sententia
 necessariò refellitur, coëgerunt. Cùm enim in sua harmonia
 ad Marth. cap. 13. illa verba tractans, *Vobis datum est nosse my-
 steria, illis datum non est;* & rursus ad illa verba, *Et adimple-
 tur in illis propheta Esaiæ dicens: Auditum audietis, & non in-
 telligetis,* &c. scripsisset, *Christum ideo data opera obscurius* *Actiuam*
 locutum fuisse, vt *enigmaticus* esset sermo, imò etiam sine am- *in Deo ex-*
 bagibus & figuris mentem suam explicantem hebetare audito- *cacationē*
 rum suorum sensus, & stupore percutere, vt in plena luce cacu- *Caluinus*
 tiant; rursus, *Deum non solùm verbum suum reprobis subdu-* *ponit.*
cere, sed etiam obstructos tenere eorū oculos & aures ne audiāt
& videant, quæ omnia actiuam in Deo hominum excæca-
 tionem ponunt, & propriā excæcationis causam in Deo con-
 stituunt (quod iterum repetit Ioan. 12. & ad Rom. 11. vt illis
 in locis ostendemus) ad hæc tamē D. Marci verba quasi non-
 nihil euigilans, veram & orthodoxam doctrinam, quæ prio-
 rem illam iugulat, profiteri compellitur. Sic enim scribit:
*Magis emphaticè Marcus loquitur, quòd nō potuerit vllam vir-
 tutem edere: Christo videlicet ciuium suorum impietate præclu-
 sam*

Endem ab ipso Caluino refutatur. sam fuisse viam, ne plures apud eos virtutes ederet. Gustum ab quem iam illis praeberat: vltro se ipsos obstupesciunt, ne qui percipiant. Ideo aperte Augustinus fidem aperto vasis ori comparat: infidelitatem vero dicit operculo similem esse quo vas obstruitur, ne infusum diuinitus liquorem admittat. Et sane in se res habet. Nam Dominus ubi virtutem suam videt à nobis non recipi, tandem eam subducit. Optimè & orthodoxè illi dicuntur, ideoque Augustinum in hac sententia (quem iterum in tota harmonia sua citauit) meritò sibi suffraganeum inuenit. Prosequitur adhuc magis. Marcus negans Christum potuisse inter eos virtutes facere, eorù culpam amplificat, à quibus impedita fuit eius bonitas. Nam certè incredulitas in se est, Dei manum sua contumacia constringunt. Nisi quòd Deus quasi inferior vincatur, sed quia illi non permittitur virtutem suam exequi. Hæc Caluinus præcedentem suam impiam sententiam ipsemet refutans, alterius huius loci perspicuitate conuictus. Et optimè quidem dicit Deum à nobis quasi inferiorem non vinci, quando eius manum nostra contumacia constringimus, id est, quãdo eius bonitatem & gratiam præuenientem & sufficienter excitatam repellimus, sed causam huius rei non satis explicat. Causa quippe hæc est: ideo in huiusmodi casu Deum ab hominis praua voluntate quasi inferiorem non vinci, quia ipsa praua voluntas nõ vincit in hoc casu, sed deficit. Quicumque vincitur, à vincendo vincitur. Prava voluntas Dei gratiæ resistendo nihil vincit, sed suam impotentiam & defectum ostendit. Non benefacere, deficere est; non consentire vocanti, Dei voluntatis defectus est. Deum non posse peccare, non arguit in Deo aliquam impotentiam, sed summam perfectionem. Quare ita? Quia ipsum posse peccare, defectus est, & impotentia. Eodem modo, posse resistere gratiæ Dei, posse impedire bonitatem eius, nulla est prauæ voluntatis victoria aut potentia, sed summa miseria & impotentia. Ac per hoc Dei gratia à praua voluntate non vincitur. Vnde D. Augustinus: *Infideles quidem contra Dei voluntatem faciunt, cum eius Euangelio non credunt, ideo tamen eam vincunt, verum se ipsos fraudant magno & summo bono, malisq; pœnalibus implicant, experturi in supplicium potestatem eius, cuius in donis misericordiam contempserunt. Ita voluntas Dei semper inuicta est. Vinceretur autem, si inueniret quid de contemptoribus faceret.* Hæc ille: vbi & nostram explicationem astruit, & aliam causam docet, cur quædam Dei gratiæ resistunt, Dei tamen voluntatem non vincunt.

Dei voluntas ab humana non vincitur.

De Spir. & lit. cap. 32.

Deinde

Deinde Dei gratia sicut hæc Christi miracula, non procedunt ab absoluta aliqua Dei voluntate & infallibili, quoad effectum ipsius gratiæ, quasi videlicet quomodocunque dispositos Deus sanare vellet, & apud quoscunque & quomolibet dispositos Christus sua miracula præstare; sed procedunt à voluntate Dei antecedente, qua paratus est Deus sanare, & paratus fuit Christus miracula facere, vbi à parte voluntatis humanæ impedimentum non erat. Quare Christus in patria sua inueniens hoc impedimentum, id est, *propter incredulitatem suorum, nullas virtutes fecit*. Eandem ob causam vbi virtutes fecit, fidei & credulitati ipsorum tribuit, quibus sua beneficia præstitit. Quod illud toties repetitum, *Fides tua te saluum fecit*, luculenter demonstrat. Deus ergo ab hominum incredulitate non vincitur, quia stante incredulitate Deus virtutes facere non intendit. Similiter Dei gratia à prava hominis voluntate consensum negante non vincitur, quia stante illa prauitate Deus per suam gratiam hominem conuertere non intendit, sed punire.

Dices gratiam idcirco dari, vt ex prava voluntate bonam faciat. Verum sanè id est, nam & miracula ideo fiunt, vt homines credant. Sed vtrumque fit ex vna incommutabili Dei voluntate, qua obediens conuertit, in incredulos animaduertit. Quod eodem loco annotauit August. *Scriptum* (inquit) *est, Semel locutus est Deus, hoc est, immutabiliter. Duo hæc audiui: quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia, quia tu reddes unicuique secundum opera sua. Voluntas igitur Dei incommutabilis & absoluta est, non quem vocat simpliciter conuertere, sed quem vocat iuxta opera sua iudicare. Rursum vtrumque fit cum ipsius voluntatis humanæ libera cooperatione. Quæ propter suam libertatem, etiam semetipsam conuertere, & seipsam ex mala bonam facere dicitur. Ait enim disertè August. *In potestate hominis est mutare voluntatem in melius, sed ea potestas nulla est nisi à Deo detur, nempe nisi à Dei gratia præueniente accipiarur. Atqui (dicit aliquis) idem August. docet Dei gratiam à nullo duro corde respui, quia ideo data est vt cordis duritia primitus auferatur. Verum quoque hoc est, quia durum cor ab excitante & præueniente gratia infallibiliter mouetur, & hoc sensu penitus non respuitur: duritia tamen tota cordis, vt à Deo motū seipsam quoque moueat, actum conuersionis eliciendo, nõ semper auferitur; quia mouente cor durum Dei gratia, homo seipsam liberè mouet vel non mouet ad eliciendum actum Dei gratiæ cõformem,**

X

Gratia
Dei non
procedit ex
absoluta
Dei vo-
luntate.

Retraff:
lib. 1.
cap. 22.
De præ-
dest. sanct.
cap. 8.

- quatenus cum effectu nō agit gratia, nisi agamus & nos cum gratia, vt alius multis in locis apertissimè Aug. docet. Quare et si ideo data sit gratia, vt duritia cordis auferatur, quia tamen hic effectus diuinæ gratiæ operationi cōsequens quidem est, non autem proximus & immediatus vt prior ille iam dictus, idcirco infallibiliter & perpetuò non sequitur, sicuti prior effectus de quo August. dixit, à nullo duro corde respuitur. Consequentis enim effectus intentio proximi effectus certitudinem necessariò præsupponit. Deus enim intendens peccatorem conuerrere si ipse velit conuerti, tangit cor eius certissimè vt conuertatur si velit. Tangit, mouet, & afficit; pulsat, excitat, & præuenit: & hunc diuinæ gratiæ tactum, motum, affectum non sentire nullū cor durum potest. Hunc pulsatum, hanc excitationem, hanc præuentionē omne cor durum accipit, nullum respuit. Quibus enim visis à Deo tangamur, in nostra potestate non est. Actum autem diuinæ gratiæ tangenti, mouenti, & excitanti conformè elicere, pulsanti ostium aperire, vocanti gratiæ consentire, liberæ voluntatis est, quæ morum gratiæ modò sequitur, modò non sequitur; modò accipit, modò reiecit; modò ei consensum præbet, modò negat.
2. Cor. 6. Quam ob causam hortatur Scriptura, ne in vanum gratiam
Heb. 3. & Dei accipiamus, ne quis desit gratia Dei, ne quum vocem Dei
1. audierimus, velimus obdurare corda nostra: & multa alibi his
De Spir. consimilia. Augustinus quoque disertissimè scribit. Vocati
& lit. autem Dei consentire vel ab ea dissentire, propria voluntatis est.
cap. 33. Docet hæc tota explicatio causam excæcationis, aut incredulitatis, aut cuiusuis peccati, non in Deo (vt apud Matth. cap. 13. Calvinus posuit) sed in propria cuiusque praua & libera voluntate ponendam esse.

IN MARCI CAP. VII.

33. Apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius, & expuens tetigit linguam eius, & suspiciens in calum ingemuit, & ait illi, Epheta: quod est, adaperire.

Q UOD Christus in sanando hoc surdo & muto, quæ haud dubiè incredulum genus humanum significabat, qui nec ex auditu fidem concipere, & corde credere, nec in Dei laudem linguam laxare & ore confiteri potest: ac (quorum illud ad iustitiam, hoc ad salutem impii